

strijd wordt geacht met genoemde belangen. Alle landbouwers, wier hoofdbedrijf akkerbouw is, kunnen lid der vereeniging worden.

Als voorzitter treedt voortlooppig op de heer A. Colijn, burgemeester te Nieuwer Amstel en als secretaris-penningmeester de heer L. B. van der Slikke, Rotterdam Haringvliet 100, waar nadere inlichtingen verkrijgbaar zijn. Het voortlooppige hoofdbestuur bestaat uit de volgende heeren: R. C. Schenk, Gr. IJpolder; K. de Vries, idem; G. Yff, Assendelft; B. Biesheuvel Azn., Houtrakpolder; C. M. Reinders Folmer, Heemstede; Ph. v. Dixhoorn, Axel; H. J. Donst, Stavenisse; C. v/d Werf, Rilland Bath; P. Poleg, Yereke; G. R. Dallanga, Bellingwolde; K. Smeenk, de Krim (O.); Groeneveld, idem; H. A. van Beuningen, Kerk-Avezaath; G. Cestermans, Elst; G. de Vos, Tien Gemeten; W. H. de Vos, Dordrecht; J. J. van Strien, Spijkenisse; P. M. Sneep, Dinteloord; J. B. Thuis, Boxmeer; K. v. d. Torren, Gouda.

Het ligt dus in de bedoeling een Centrale Organisatie te stichten van degenen, die in akkerbouw hun hoofdbestaan vinden.

Ingezonden Stukken.

De arbeiders-organisatie in de Typografie.

In de jongste aflevering van het tijdschrift „De Katholiek“ wordt in een artikel van den Z. E. Pater D. de Kok O.F.M., dat getiteld is: „Loonstelsels, arbeids-hoeveelheid en Taylor-systeem“, op bladzijde 31 geschreven: „Wanneer de (arbeiders)-vakorganisatie niet sterk is en geen medezeggenschap heeft bij de regeling der arbeidsvoorwaarden, zoals in het drukkersbedrijf, dan strekt de grootindustrie met haar eentonigen, automatischen, energie-doodenden arbeid en afjakkerende intensiteit tot ontarding van het werkvolk. Enquêtes hebben het reeds volop bewezen“.

De woorden, welke ik in de bovenstaande aanhaling spatieerde, heb ik met de grootst mogelijke verbazing gelezen, en nu zij voorkomen in ons oudste en eerste katholieke tijdschrift, niet zoo maar in het voorbijgaan of bij toeval, in een verhandeling over oude historische toestanden bijvoorbeeld, doch in een beschouwing over loonstelsels van den dag van heden, acht ik mij verplicht, er tegen op te komen.

Van mindere betekenis is, dat hier de kleinindustrie bij uitnemendheid, het drukkersbedrijf, met haar arbeid, die juist niet eentonig is, haast in het geheel niet automatisch, niet afjakkerend en die niet de geestkracht doodt, door den geachten schrijver reeds daarom in zijn betoog niet als voorbeeld had mogen gekozen worden. Bij zoo goed als alle werk in de Typografie is verstandelijk overleg hoofdzaak, handen- en machine-arbeid bijnaak. Alleen de rotatiepers werkt vrijwel automatisch, maar volstrekt niet afjakkerend voor den arbeider. Bovendien is het gebruik van deze machine in het drukkersbedrijf een uitzondering.

Ik acht het van ernstiger, veel ernstiger aard, dat in „De Katholiek“ omtrent het drukkersbedrijf is geschreven, dat daarin de werkliden-vakorganisatie „geen medezeggenschap heeft bij de regeling der arbeidsvoorwaarden“; in een vak, waarvan beoefenaren, de sociaal goedgezinde werkgevers en de werkliden, met recht trotsch zijn op de buitengewoon goede verhouding tusschen beide partijen, juist tengevolge van de zoo krachtige medezeggenschap der werkliden-organisatie bij de regelingen van den arbeid. Hinderlijk is het in hoge mate, dat van dat vak gezegd wordt: „Enquêtes hebben volop bewezen, dat daar het werkvolk wordt ontaard!“

Te Amsterdam en in andere grootere gemeenten hebben, reeds sedert 1894, plaatselijke collectieve arbeidscontracten in de Typografie bestaan, in een tijd, toen nog in andere vakken, behalve bij de timmerlieden, daaraan niet werd gedacht.

Bij periodieke vernieuwing ervan, zijn wel eens conflicten voorgekomen, die feitelijk een gevolg hiervan waren, dat de toestanden in andere gedeelten van het land niet waren geregeld en de patroons dus wegens de concurrentie met hun vakgenooten, die elders gevestigd waren, niet die goede voorwaarden konden bieden, waartoe zij toch wel genegen waren.

Later, in het einde van 1913, is de eerste „landelijke“ Collectieve Arbeidsovereenkomst tot stand gekomen, voor gansch Nederland, en wel in het Drukkersbedrijf, en deze is in het einde van 1916 voor drie jaar verlengd. „Landelijke“ Collectieve Arbeidsovereenkomsten bestaan in ons land nog maar alléén in de Boekdrukkerij en de aanverwante vakken: de Steendrukkerij, de Boekbinderij en de Zincografie. Door alle schrijvers en sprekers over de sociologie worden deze overeenkomsten, in het bijzonder die der boekdrukkers, hemelhoog geprezen als voorbeeld voor alle andere vakken.

Tijdens het Drukkerscongres in deze week is dat door de twee vertegenwoordigers der Regeering nog met geestdrift getuigd. Toen onlangs het bevel werd uitgevaardigd, dat de nijverheid 25 pCt. op arbeidskracht moest besparen, heeft het drukkersbedrijf dadelijk bepaald, dat dit geschieden zou zonder dat eenig arbeider zou worden ontslagen en zonder dat op het loon iets zou worden gekort, zoodat de Coll. Arb. Overeenkomst in volle werking zou blijven. In overleg met Minister Posthuma en met den directeur van het Kolen-distributie-bureau, dr. Frowein, is toen verkregen, dat door de Departementen van Algemeen Bestuur circulaires zijn uitgegeven aan alle ambtenaren, met den last, dat zij slechts drukwerk zouden bestellen bij georganiseerde patroons of bij ongeorganiseerde, die voldoen aan de bepalingen van het bestaande Arbeidscontract. De ambtenaren werden verplicht, omtrent de arbeidsvoorwaarden in de ongeorganiseerde bedrijven inlichtingen in te winnen bij de Arbeids-Inspectie. De circulaires der Ministers gaan vergezeld van lijsten met de namen van alle aangesloten werkgevers in ons vak.

Meent iemand, dat zulk een Arbeids-overeenkomst en zulke een steun van de Regeering wegens voortreffelijke arbeiderstoestanden te verkrijgen zouden zijn zonder medezeggenschap der werkliden-vakorganisatie?

Die contracten komen tot stand door onderhandelingen in commissiën van patroons en van arbeiders, in tal van vergaderingen en door medezeggenschap van beide partijen.

En zoo is ontstaan een overeenkomst, die 950 drukkerspatroons en 14.000 typografen-arbeiders in Nederland bindt, waarin arbeidstijden en loonen voor alle branches zijn bepaald; overwerk, in den avond, in den nacht, op Zonen Feestdagen beperkt is en geregeld; betaling van loon bij ziekte en op feestdagen zonder arbeidsverrichting is voorgeschreven; een week vacantie met loonbetaling gegeven wordt; bepalingen zijn gemaakt, waarbij ontslag wordt beperkt, de rechtspraak zeer mooi is vastgelegd; de plaatselijke en de centrale rechtspleging in bijzonderheden op uitnemende wijze is ingericht.

Bijzonderheden zouden nog kunnen worden vermeld als de verzichte betaling van loon in elf gevallen van verzuim, waartoe de arbeider door huiselijke en andere omstandigheden wordt genoodzaakt, en het geven van voorschot op de uitkeering van de Rijksverzekeringsbank bij ongevallen, geregeld wekeloos, zoodat de gezei niet behoeft te wachten op de betaling van de Bank.

Als sluitsteen op het voortreffelijke werk is beiderzijds het verplichte lidmaatschap ingevoerd, en er is door patroons en werkliden een zeer omstandige Leerlingen-Regeling tot stand gebracht, die al het goede van de oude gilden heeft overgenomen.

Aan de zijde der patroons werd het contract aangegaan door den neutralen „Ned. Bond van Boekdrukkers“, de „R.-K. Vereeniging van Ned. Drukkerspatroons“ en den „Christelijke Bond van Drukkerspatroons in Nederland“ en aan de zijde der werkliden door den „Algem. Ned. Typografenbond“, die bij het „Ned. Vakverbond“ is aangesloten; den „Ned.

R. K. Grafische Bond“, den „Ned. Christ. Graf. Bond“ en den neutralen „Ned. Bond van Christelijke Typografen-Vereenigingen“.

Bij de rechtspleging hebben patroons en werkliden in gelijk getal zitting, verdeeld over de verschillende bonden naar verhouding van hun betekenis. In de Coll. Arbeids-Overeenkomst zijn tevens de onderlinge contracten opgenomen, die gesloten werden tusschen de drie patroons- en de vier werkliden-bonden voor zooveel zij met de arbeidsregeling in betrekking staan. Zoo zijn ook deze onder de rechtspleging gebracht.

Alles met wederzijdsche „medezeggenschap“.

„Zooals in het drukkersbedrijf“ beteekent dus gansch iets anders dan de ondeskundige wel gelooven zou, als hij leest, wat de Z. E. Pater de Kok in „De Katholiek“ heeft geschreven.

Dat er zoo geschreven is, moet inderdaad, verwonderlijk worden genoemd. Het is vreemd, dat Pater de Kok niet gelezen heeft, hetgeen na Januari j.l., na de vernieuwing van onze C. A. O., in tal van niet-katholieke tijdschriften en andere periodieken, en in een prae-advies voor de „Nederl. Juristenvereeniging“ over de arbeiderstoestanden in ons vak met veel lof is getuigd. Maar ook in het „Kath. Soc. Weekblad“ en „De Beiaard“ en andere katholieke publicatiën is daaraan alle eer gedaan.

In de voorlaatste aflevering van „De Katholiek“ zelf ook, heeft Prof. Aengenent een zeer gunstige recensie gegeven van een boekje over de Coll. Arbeids-Overeenkomst in het algemeen, dat onlangs verschenen is, en, zoo Pater de Kok den raad van Prof. Aengenent had gevolgd en dat boekje gelezen had, zou Z. E. daarin veel goeds hebben vermeld gevonden over de medezeggenschap van de arbeiders in het Drukkersbedrijf bij de regeling der arbeidsvoorwaarden in hun Vak.

Al die lof is aangenaam voor de betrokkenen, maar dit is een kleine bijzaak. Die lof doet nut, omdat hij een goed voorbeeld stelt voor anderen. En dan zou het toch wel zeer te betreuren wezen, dat een opmerking in ons voornaamste katholieke tijdschrift wellicht onnut stichten zou, hetgeen te vreezen is, zoo zij niet zou worden tegengesproken.

FERD. WIERDELS,
Voorzitter der „R. K. Ver. v.
Ned. Drukkerspatroons“.

„Rondom Corpslidmaatschap“.

„Een dwaas blijft droomend bij zijn
[wenschen staan;
Geeft hem slechts wil en wijsheid
[breekt hem baan.“
C r a b b e.

't Getij begint weer te verloopen. De vloed — soms storm- en springvloed — heeft den opgeworpen dijk niet gescheurd.

Deze heeft met de noodzakelijkheid ook zijne deugdelijkheid ten duidelijkste getoond. En als men nu vraagt: „Custos, quid de nocte?“ dan kan 't verslag van den wachter bij den vuurtoren zeer kort zijn.

De groentijd, de groenen- en diestoneelen zijn de reinste pornographie en dragen de goedkeuring weg van het corps als zoodanig. Deze major is waar voor Amsterdam, Leiden, Delft en vooral voor Utrecht.

Atqui geen katholiek mag dergelijke voorstellingen bijwonen of lid zijn eener vereeniging, die zulke schunnigheden toelaat.

Ergo is en blijft het corps een naaste gelegenheid. Zou het corps voor iemand noodzakelijk zijn, dan dient hij ernstige maatregelen te nemen ter vermindering van het kwaad.

Dat het Utrechtsche en het Delftsche corps de laatste maanden beterschap beloven, verblijdt ons zeer. In de „Vox Studiosorum“ van 17 Mei j.l. lezen we: „dat bij de novitii niet de schijn mag worden gewekt, als hechtte de Senatus Veteranorum en de algemeene Corpsofinie hare goedkeuring aan de onzedelijke sfeer, waarin sommige ontgroeniers zich zelve en de novitii trachten te hullen“.

„dat de novitii niet aan het Utrechtsche Studententoonel zullen worden toegewezen, dan op voorwaarde, dat het groenentoonel zich er van onthoude zijne kracht te zoeken in het scheppen van — en het zinspelen op — een onzedelijke sfeer.“

In de „Nieuwe Rotterdamsche Courant“ van 16 Juni j.l., Avondblad, dat ik van belangstellende zijde ontving, staat 't bericht:

„Op de gisteravond gehouden ledenvergadering van het Delftsche Studentencorps is besloten, dat met het oog op de tegenwoordige omstandigheden de a.s. groentijd slechts 2½ week zal duren, n.l. van 4—21 Sept. Mede zijn in deze vergadering behandeld de voorstellen tot wetswijziging betreffende den groentijd. De wetswijziging hebben ten doel buitensporigheden te voorkomen, terwijl de macht van den Senaat in dezen nog meer wordt vastgelegd.“

Of deze goede voornemens uitgevoerd zullen worden, mag de toekomst nog wel bewijzen. In ieder geval volgt er ten overvloede uit, dat de vooropgestelde major voor Utrecht en Delft waar is. De corpsen zelf geven het uitdrukkelijk toe.

Het spijt ons daarom, dat de heeren van den Hoff en Pompe, die werkelijk bij uitzondering goede katholieke corpsleden zijn, voortdurend op zijpaden uitwijken, en ten slotte zóóver afdwalen, dat ze aan den grooten weg (het hoofdargument) niet eens meer denken. Hen te volgen op dergelijke nuttelooze uitstapjes, is m. i. absoluut doelloos.

De heer C. Romme zou ik wel den raad willen geven eens een theologieboek te bestudeeren, dan zal hij spoedig inzien, dat zijne definitie van naaste gelegenheid niet door den beugel kan.

En of ik den heer C. Bos, katholiek corpslid, moet feliciteeren of condoleeren met het artikel in „Limburg's Belang“, een anti-katholiek en liberaal blaadje, dat 4 kolommen wijde aan de bespreking zijner brochure, weet ik niet. Wel verwacht ik, dat een condoléance hem eventueel aangenamer zou zijn, dan eene felicitatie.

Op het artikel in „Limburg's Belang“ antwoord ik niet en de heer C. Bos werd op de meest afdoende wijze weerlegd door Pater Gielen S.J., moderator van „St. Thomas“.

In de inleiding zijner brochure (1) schrijft Pater Gielen: „dat de zorgeloosheid van hen, die toch de grootste verantwoordig dragen, dikwijls eenvoudig verblijsterend is.“

Zeker hebben de ouders de grootste verantwoording, maar deze wordt in niet geringe mate gedeeld door de opvoeders der katholieke jongelingschap. De zaak is werkelijk van te ernstigen aard voor Katholiek Nederland en onze ruim zes honderd studenten, dat men er zich zonder verdere argumentatie bij een souper of fuif van af zou kunnen maken met de bewering, dat het corps geen naaste gelegenheid is.

Wie kan hier beschuldigd worden van onverantwoordelijk bescheiden, als de corpsen van de major onzer argumentatie uitdrukkelijk toeven? Alleen iemand, die niet op de hoogte is van de huidige toestanden of die de eerste beginselen der filosofie en moraalbegrepen niet kent of die, uit een verkeerd begrepen sympathie-bejeg, naar buiten kijkt geeft van te ruime levensopvattingen, waarvan hij zelf wellicht de consequenties niet zou aandurven.

Aan de redactie hartelijk dank voor de verleende plaatsruimte.

L. H. TIMMERMANS,

R.-K. Pr. en oud-lid van „St. Virgilius.
Roermond, 4 Juli '17.

(1) „Sanctus Thomas Aquinas“, Drukkerij H. J. Koers, N. Z. Voorburgwal 336, Amsterdam, waaruit op den dag zelf nog van de verschijning door „De Tijd“ uitvoerig is geciteerd. (Gratis verkrijgbaar).

[Wij herinneren eraan, dat wij, bij de opname van het feuilleton des heeren Herman van den Hoff en Willem Pompe, 9 Juni j.l., hebben toegezegd billijkheidshalve ook nog een wederwoord van den weleerw. heer Timmermans te willen opnemen, doch dan definitief over heel de